

За результатами опитування, з'ясовано, що робота 54,94% респондентів потребує спілкування з іноземними партнерами з різним ступенем інтенсивності. Для 25,33% респондентів спілкування з іноземними партнерами відбувається декілька разів у квартал, для 12,13% – один раз у квартал, для 17,48% – один раз на рік. Ще 16,05% не дали відповіді на це питання. Лише 29,01% стверджують, що не спілкуються з іноземними партнерами взагалі (див.табл.5).

Таблиця 5.

Чи потребує Ваша робота спілкування з іноземними партнерами?	Значення	Частота	Відсоток	Валідний відсоток	Накопичений відсоток
Не спілкуюсь	4	244	29,01	29,01	29,01
Так, декілька разів у квартал	1	213	25,33	25,33	54,34
Так, один раз на рік	3	147	17,48	17,48	71,82
Немає відповіді	99	135	16,05	16,05	87,87
Так, один раз у квартал	2	102	12,13	12,13	100,00
Разом		841	100,0	100,0	

У середньому кожен третій респондент спілкується на роботі з партнерами з європейських країн. Встановлено, що найбільш інтенсивно респонденти спілкуються з громадянами сусідніх країн, а саме с партнерами з Східної Європи (Росія, Україна, Білорусь та інші) – 39,00%, Центральної Європи (Чехія, Угорщина, Австрія та інші) – 37,34%, Західної Європи (Франція, Німеччина, Іспанія, Великобританія) – 16,65%.

Різниця в інтенсивності спілкування з партнерами пов'язана з різними видами перешкод і ризиків. На думку 42,41% респондентів, які спілкуються з партнерами зі Східної Європи, головною перешкодою спілкування є дефіцит навичок спілкування. Цю думку поділяють 38,83% тих, респондентів, які частіше спілкуються з партнерами з Центральної Європи та 32,37% тих, хто частіше спілкуються з партнерами з Західної Європи.

Прямо протилежний рейтинг у другий основний перешкоди спілкування з партнерами – недостатньої поінформованості. Перевагу цієї перешкоді надали 33,81% тих, хто спілкується з партнерами Західної Європи, 31,07% тих, хто спілкується з партнерами Центральної Європи та лише 26,63% тих, хто спілкується з партнерами Східної Європи. Враховуючі обернений зв'язок між інтенсивністю спілкування з партнерами та визначенням в якості перешкоди недостатньої поінформованості, можна припустити, що саме вона, а не дефіцит навичок спілкування, створює більш вагомий перешкоду спілкування між закордонними партнерами. Недостатня поінформованість про країни-партнери підвищує ризики, головною формою диверсифікацією яких

виступає зниження інтенсивності спілкування, співпраці з закордонними партнерами та трудової міграції.

Ключовими для дослідження стали питання щодо цілі візду за межі України. Перший варіант питання уточнював наскільки часто респонденти виїжджали за межі України з метою заробітку. У якості відповіді було запропоновано чотири варіанти: ніколи, один раз на кілька років, у середньому, один раз на місяць. Відповіді респондентів свідчать, що тільки 41,26% опитаних виїжджали за кордон на роботу. Із загальної кількості опитаних респондентів 17,00% виїжджали один раз на кілька років, 18,67% виїжджали кілька разів на рік і лише 5,59% у середньому, один раз на місяць. Ніколи не виїжджали за кордон з метою заробітку 41,26% опитаних, а ще 17,48% респондентів не дали відповіді на це питання (див.табл.6).

Таблиця 6.

Частота візду за кордон на роботу	Значення	Частота	Відсоток	Валідний відсоток	Накопичений відсоток
В середньому, один раз на місяць	1	47	5,59	5,59	5,59
Кілька разів на рік	2	157	18,67	18,67	24,26
Один раз на кілька років	3	143	17,00	17,00	41,26
Ніколи	4	347	41,26	41,26	82,52
Немає відповіді	99	147	17,48	17,48	100,00
Разом		841	100,0	100,0	

Другий варіант питання уточнював наскільки часто респонденти виїжджали за межі України в особистих цілях. У якості відповіді було запропоновано п'ять варіантів: ніколи, рідше, ніж раз на рік, кілька разів на рік, один раз на місяць, щотижня. Відповіді респондентів розділились наступним чином: щотижня виїжджають 1,66% опитаних, один раз на місяць – 8,44%, кілька разів на рік – 28,54%, рідше, ніж раз на рік – 25,54%. Загалом виїжджали за межі України в особистих цілях 64,33% опитаних, ще 17,72% ніколи не виїжджали за межі України в особистих цілях. Не дали відповіді на питання 17,95% (див.табл.7).

Таблиця 7.

Частота візду за кордон в особистих цілях	Значення	Частота	Відсоток	Валідний відсоток	Накопичений відсоток
Щотижня	1	14	1,66	1,66	1,66
Один раз на місяць	2	71	8,44	8,44	10,11
Кілька разів на рік	3	240	28,54	28,54	38,64
Рідше, ніж раз на рік	4	216	25,68	25,68	64,33
Ніколи	5	149	17,72	17,72	82,05
Немає відповіді	99	151	17,95	17,95	100,00
Разом		841	100,0	100,0	